

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Acest roman a fost digitizat în cadrul proiectului Muzeul Digital al Romanului Românesc 1901-1932, inițiat de Revista Transilvania, organizat de Complexul Național Muzeal ASTRA și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

Sugestie de citare a arhivei:

Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Denisa Frătean, Daiana Gârdan, Alex Goldiș, Emanuel Modoc, Iunis Minculete, David Morariu, Ovio Olaru, Teodora Susarenco, Andrei Terian, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: 1901-1932*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2020. https://revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932.

This novel was digitized for the project The Digital Museum of the Romanian Novel 1901-1932, initiated by Revista Transilvania, organized by ASTRA National Museum Complex and co-financed by The National Cultural Fund Administration.

Citation suggestion:

Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Denisa Frătean, Daiana Gârdan, Alex Goldiș, Emanuel Modoc, Iunis Minculete, David Morariu, Ovio Olaru, Teodora Susarenco, Andrei Terian, Radu Vancu, Dragoș Varga. *The Digital Museum of the Romanian Novel: 1901-1932*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2020. https://revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/ndr/1901-1932

M. CONITZ

SARMANUL VIOREL

ROMAN

MANUSCRIS GĂSIT ÎN CAMERA UNUI SINUCIS

ILUSTRAȚII DE ISER

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901

M. CONITZ

SARMANUL VIOREL

ROMAN

(Manuscris găsit în camera unuĭ sinucis)

BCU Cluj-Napoca
RBCFG202000859

BUCUREȘTI

EDITURA TIP. „AURORA", STR. LIPSCANI, 1
1905

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

285247

859-31(Conitz, M.)

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

In semn de devotament și stimă îmi permit a dedica volumul de față d-lui deputat Nicu St. Gherghely.

18 68 Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

PREFAȚA

Acum câte-va zile, am închiriat un apartament pe str. Edgar Quinet.

Proprietăreasa, o femeie bătrână, slabă, anemică, a ținut cu orĭ-ce preț ca, din ziua dintîĭ în care am luat în primire locuința, să mă pună în curent cu istoricul acestuĭ apartament.

Se tomea bătrâna ca nu cum-va după două treĭ zile, aflând despre cele ce se petrecuse în aceste încăperĭ, să mă mut.

Intr'o cameră vecină cu dormitorul, îmĭ instalasem biblioteca și în seara primeĭ zile în care m'am mutat, ședeam pe canapea obosit, turburat. Eram într'o stare sufletească foarte ciudată.

Intreaga mea fire era cuprinsă de acea neliniște pe care ți-o provoacă imaginația, cînd eștĭ adăpostit de niște oamenĭ pe care nu ĭ cunoștĭ. Nu voĭ să zic prin aceasta că proprietăreasa caseĭ saŭ ceĭ-l'alțĭ chiriașĭ, mi-au inspirat această agitație, s'aŭ frică dacă dorițĭ. Nu; era o stare de spirit neînțelcasă, era o neliniște de care sunt cuprinșĭ de multe orĭ aceĭ care sunt nevoițĭ o dată saŭ de două orĭ pe an, să se mute dintr'o casă în alta.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Pe cînd şedeam ast-fel, auziĭ de odată o uşoară lovitură în uşă şi peste o clipă proprietăreasa mea intră. O invitaĭ să ia loc pe scaun.

Bătrîna,—după ce învocă tot soiul de dovezĭ, spre a mă convinge că apartamentele sunt curate, sănătoase, că mobila e nouă, — trecu la partea istorică a acestuĭ apartament.

*
* *

Apartamentul pe care îl ocupam eŭ, a fost închiriat acum un an unuĭ om foarte ciudat. Era un bărbat tînăr, slab, cu o mustaţă mică neagră.

Era de loc din Rîurenĭ, în apropiere de Iaşĭ, şi venise în Bucureştĭ pentru a studia dreptul. Din casă ieşia foarte rar,—era o fire predispusă spre melancolie.

Cînta une-orĭ, apoĭ începea să plîngă şi, cu faţa îngropată în mînĭ, rămînea oare întregĭ într'o stare aproape de inconştienţă. Atuncĭ nu auzea nimic din cele ce se petreceaŭ în jurul luĭ, şi din cînd în cînd respiraţia luĭ agitată aducea cîte un oftat slab, născut par'că fără voe.

Intr'o zi, intrînd în dormitorul luĭ spre a'ĭ schimba apa de la lavoar, servitoarea îl găsi mort în pat ; în jurul corpuluĭ săŭ un lac de sînge închiegat, iar sub inimă nenorocitul avea înfipt un pumnal înroşit de sînge.

Asupra luĭ nu s'a găsit nimic care să explice sinuciderea, saŭ după care să se poată stabili identitatea sinucigaşuluĭ. Proprietăreasa ştia doar atît despre el, că e fiŭ de ţăran şi că'ĭ zice **Viorel**.

Chiriaşiĭ superstiţioşĭ s'aŭ păzit de această casă şi timp de un an de zile apartamentul a stat neînchiriat.

Asigurînd pe proprietăreasă că aceasta nu mă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

v'a face să mă mut. proprietăreasa s'a retras liniştită să se culce.

Am luat lampa şi am trecut în dormitor.

Cum trecuĭ pragul dormitoruluĭ fiŭ cuprins de acea fricâ neînţeleasă, care'ţĭ vine atuncĭ cînd aĭ rătăcit în codru şi'ţĭ încredinţezĭ viaţa unuĭ om pe care nu'l cunoştĭ.

M'am trîntit pe pat îmbrăcat cum eram ; am încercat să aţipesc dar nu puteam. M'am sculat şi cu lampa în mînă am început să cercetez mobilele din casă. Nu ştiŭ de ce, dar simţiam par'că trebuinţa de a le cunoaşte, de a mă împrieteni cu ele.

Am inspectat patul, măsuţa de noapte şi o şifonieră care se afla sprijinită de peretele care răspundea în camera vecină.

Cînd m'am îndepărtat de şifonieră, văzuĭ sus pe sobă ceva negru, ceva care semăna cu o cutie.

M'am urcat pe un scaun şi am coborît de pe sobă o cutie de lemn prăfuită.

Am pus-o pe pat şi deschizînd-o, am găsit în ea maĭ multe foĭ mototolite, scrise pe ambele părţĭ.

Le-am adunat aceste foĭ, le-am aranjat fiecare la locul eĭ, şi am făcut din ele romanul de faţă.

M. C.

18 68 Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Rîureni 4 Iunie.

Dragul meŭ prieten.

Mă întrebĭ ce maĭ fac, cum o maĭ duc pe aci. Dacă a-ĭ şti dragul meŭ prieten, cît mă costă rîndurile tale, cît răŭ îmĭ fac, cum mă dor aceste micĭ scrisorele ce'mĭ vin de la tine, ce'mĭ reamintesc de uriaşa lume care ne desparte pe amîndoĭ.

Cum a'şĭ dori să te revăd cît de curînd, să te am aproape de mine, să'mĭ oglindesc tristeţia sufletuluĭ meŭ în ochiĭ tăĭ cuminţĭ...

Mă întrebĭ ce fac?

Mă scol de dimineaţă şi împreună cu Griveĭ, nedespărţitul meŭ prieten, o luăm razna peste văĭ şi peste dealurĭ, şi par'că ceva mă îndeamnă mereŭ să mă duc, să mă tot duc, fără nicĭ un scop, fără nicĭ o ţintă; departe, tot maĭ departe... Să mă pierd sub nesfîrşitul cer albastru...

Azĭ am întrezărit în tremurul perdeleĭ un zîmbet al eĭ atît de dulce, în cît am rămas pironit

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

în lcc, cu ochiĭ în jos... Parcă'mĭ era teamă să'ĭ ridic...

A... uitasem să-ţĭ spuĭ... Aurica a venit să petreacă acasă vacanţa împreună cu părinţiĭ eĭ...

De cîte orĭ trec pe lîngă casa eĭ, mă simt cuprins de o durere neînţeleasă şi îmĭ vine să mă reped la zidul acesta care adăposteşte nepreţuita mea comoară, să-l strîng în braţele mele slabe, istovite,— şi să-l acoper de lacrimî şi sărutărĭ...

Riurenĭ 6 Iunie.

Am fost azĭ la Aurica.

M'a întrebat de o sumedenie de nimicurĭ. De cărţile ce citesc, de Grivei, de ocupaţiunile mele la ţară, de multe şi multe...

Apoĭ m'am aşezat pe un scaun aproape de ea şi am tăcut...

Cu ochiĭ plecaţĭ, urmăream şirul nesfîrşit de gînduri care se scurgeaŭ din bietul meŭ creer obosit...

Am stat ast-fel timp de 2 oare, apoĭ m'am ridicat, i-am strîns mîna cu multă politeţă şi am plecat... Aurica mă petrecu pînă în anticameră şi se înclină uşor.

— La revedere d-le Viorel.

— La revedere.

Cum am trecut pragul uşeĭ părea că simt cum inima'mĭ plînge, cum se zbate în durerile cele maĭ cumplite.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Ah, biata inimă stingheră... De ce nu iaĭ spus tu eĭ totul, de ce nu iaĭ arătat sîngele ce picură din rana ta adîncă ! ?!

Rîureni 7 Iunie.

Azĭ am făcut o escursiune cu Aurica şi alte prietine ale eĭ.

Ş'o fi văzut cu ce graţie se apleca spre a culege nişte floricele micĭ, galbene.

M'am aplecat şi eŭ şi i am cules atît de multe...

Ea ţinea poalele şorţuluĭ iar eŭ tîrîndu-mă pe brincĭ culegeam florĭ pe care îl le aruncam în şorţ...

— Destul d-le Viorel... destul...

Dar eŭ nu auzeam. O viaţă întreagă a'şĭ fi vrut să staŭ astfel, aproape de ea, să'mĭ oglindesc sufletul meŭ între al eĭ...

O, de s'ar putea..

Azĭ însă, cînd mă gîndesc la profanarea aceasta criminală, de a'mĭ oglindi sufletul meŭ ars de atîtea viţiĭ, într'un suflet atît de plăpînd, atît de suav, mă cutremur din tot corpul.

O, nu drăguţa mea... Fiĭ liniştită...

Voiŭ fi în tot-d'auna departe de tine căcĭ n'aşĭ vrea să bănueştĭ măcar o clipă marea durere ce cuprinde sufletul meŭ...

*
* *

Am rătăcit apoĭ aproape toată ziua şi în fap-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tul serei, am ajuns la poalele pădurei de la marginea satului.

Ah dragul meŭ prietin; cum a'şĭ dori sa-ţĭ daŭ şi ţie ceva din farmecul acestuĭ tabloŭ minunat...

Inchipuiţĭ. Pe poteca îngustă pe care abea poate încăpea un om, poteca care coboară din pădure spre sat, mergea Aurica, ţinînd lîngă brîŭ ambele capete ale şorţuluĭ plin cu florĭ, iar în urma eĭ veneaŭ cele două prietene ale eĭ şi eŭ.

Era o noapte seniŭă iar luna proecta umbra Auricăĭ pînă aproape de mine; o vedeam, părea că o simt chiar unindu-se cu o parte a trupuluĭ meŭ şi întreaga mea fire fu cuprinsă de unsoiŭ de amorţeală, care părea că vrea să cristalizeze pentru vecinicie aceste clipe fericite...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Riurenĭ 8 Iunie.

Mama Auricăĭ mi-a zis cu o deosebită politeță, că pot veni din cînd în cînd să citesc în grădina pe care o desparte de casă un grilaj mic de lemn.

Erĭ dimineață cînd am intrat în grădină văzuĭ în curte o mișcare neobicĭnuită. Servitorĭ veneaŭ plecaŭ, alergaŭ în toate părțile.

In grădină, aproape de fereastra care răspunde în camera Auricăĭ, eraŭ atîrnate de cîțĭ-va pomĭ, maĭ multe lampioane de hîrtie și maĭ multe scaune eraŭ așezate în cerc.

M'am trîntit jos, unde era iarba maĭ deasă, și lăsaĭ privirea să rătăcească pe paginile unuĭ volunaș mic, pe cînd întreaga mea gîndire era obsedată de cele ce văzusem...

Peste cît-va timp veni și Aurica cu o carte în mînă, se așează pe banca de sub teiŭ, la depărtare de cîțĭ-va pașĭ de mine, și începu să răsfoiască paginile eĭ.

Simțiam cum inima'mĭ bătea din ce în ce maĭ tare.

M'am ridicat de jos și cu pasul șovăitor m'am apropiat de ea.

Aurica a ridicat încet privirea spre mine, mi-a întins mîna cu multă răceală și tăcu...

E imposibil ață descrie starea sufletească pe care mi-a creat-o în acea clipă Aurica.

După cît-va timp, Aurica, părea că ghicise ce se petrece în sufletul meŭ, și începu să vorbească... Ea îmĭ povesti de o mică ceartă avută cu una dintre prietinele eĭ, apoĭ îmĭ zise că așteaptă pe niște rude ce aveaŭ să sosească de la moșia lor, care se află la o depărtare de 30 kilometri de Riurenĭ...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Într'adevăr Aurica părea foarte neliniştită şi din cînd în cînd se ridica de pe bancă şi eşind din grădină îşi arunca privirea spre drumul care se vedea coborînd din jurul unei păduri...

Oaspeţii nu mai veneau şi neliniştea Auricăi creştea din ce în ce mai mult...

Spre seară, se văzu de la partea opusă a pădurei, o trăsură care cobora spre sat...

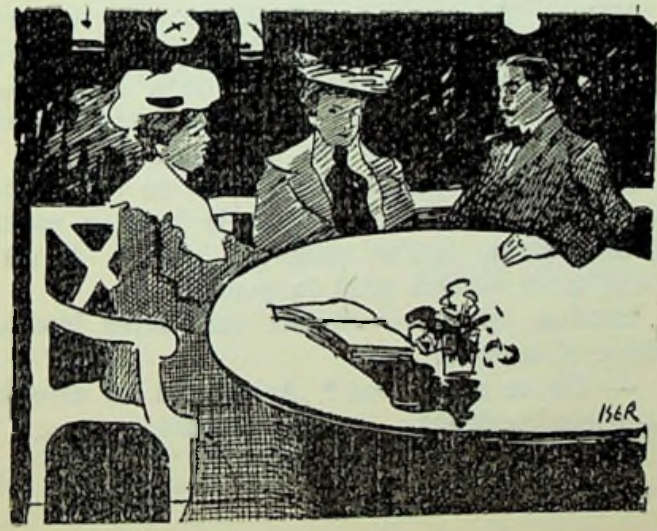
Erau oaspeţii.

Cînd trăsura se opri la scara principală, toţi din casă alergară într'u întîmpinarea noilor veniţi. Aurica ţipa, rîdea, era de o bucurie cum nu-ţi poţi închipui.

Din trăsură a coborît o femee bătrînă, un domn bătrîn şi slab, un bărbat tînăr între 22 şi 23 de ani, zdravăn, cu o musteaţă mică blondă, şi o fată tînără.

Aceştia din urmă erau vărul şi verişoara Auricăi.

Am plecat şi cînd a înoptat am revenit iar.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

In grădină, şedeaŭ oaspeţiĭ şi toţĭ aĭ casei sub pomiĭ de care eraŭ atîrnate cele cîte-va lampioane de hărtie care reflectaŭ o lumină foarte bizară...

Mama Auricăĭ mă recomandă cu multă bunăvoinţă tuturor noilor sosiţĭ, apoĭ îmĭ făcu loc în mijlocul lor. De o parte şedea Aurica, vărul şi verişoara eĭ, iar de cea-l'altă parte părinţiĭ lor.

Cînd am intrat în mijlocul lor vărul Auricăĭ povestea, cum a potcovit el un cal, şi făcînd o preumblare cu calu prin lamuri, potcoava s'a desprins şi a căzut. In timp ce el povestea această întîmplare Aurica, îĭ trecu o mînă pe după gît iar cu cea-l'altă îĭ răsucea cele cîte-va fire de mustăţĭ...

Pe socoteala acesteĭ întîmplăriĭ făcuĭ şi eŭ o glumă care a reuşit bine.

Toţĭ rîdeau cu hohote, afară de verişoara Auricăĭ care se arătă faţă de mine de o gravitate cum nu ţĭ poţĭ închipui...

Ici-colo se angajară diferite discuţiunĭ.

Mătuşa Auricăĭ îşĭ apropie scaunul de ceĭ treĭ tinerĭ şi cu o bucurie nespusă sorbea cu ochi pe Aurica care continua de a desmierda pe vărul eĭ pe cînd el cu mînile în buzunare se întinsese pe scaun cît era de lung...

La miezul nopţeĭ, ne-am ridicat cu toţiĭ. Aurica cu o lumînare în mînă, la braţ cu vărul eĭ care sărea într'un picior, şi urmaţĭ de ceĭ-l'alţĭ, m'aŭ condus pînă la poartă.

Bătrîna îşĭ privi odrasla care sărea într'un picior şi întrebă.

— De ce sare ursu? Apoĭ fără să aştepte răspunsul, adăugă: Pentru că n'are muere...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Riureni 9 Iunie

Mă sfătueştĭ să uit, să uit de toate...

Ah, de sa'r putea...

Sărmana mea inimă, de ce nu eştĭ şi tu maĭ liniştită, de ce te zbaţĭ atît de cumplit cînd auzĭ paşiĭ eĭ răsunînd aproape ?...

Am trecut azĭ pe sub fereastra Auricăĭ... Aurica cînta la pian şi armonia aceasta care venia de pe clapele pianuluĭ, îmĭ răscoli atîtea amintirĭ pe carĭ le credeam moarte, îngropate în fundul sufletuluĭ meŭ...

Nu ştiŭ de ce, dar de cîte orĭ mă aflu aproape de Aurioa mă simt cuprins de o nelişte neînţeleasă...

N'am vrut s-o stingheresc pe Aurica şi m'am pitulat încet sub fereastră...

Cînd a încetat de a maĭ cînta Aurica şe apropie de fereastră spre a o închide... Oh... Doamne... De ce nu mi'aĭ trimis moartea în ajutor spre a mă scăpa de atîta umilinţă...

— Aicĭ eraĭ d-le Aurel ? Şi'mĭ zimbi cu atîta răutate...

Rîurenĭ 10 Iunie

Aurica mi'a procurat azĭ una din cele maĭ plăcute surprize.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Mi-a arătat un tabloŭ artistic executat, reprezentînd pe Ofelia în toaleta eĭ albă, şezînd într'un fotoliŭ gănditoare... In păr avea înfipt un trandafir alb, iar toaleta eĭ era împodobită cu crinĭ...

...Ah, dragul meŭ prieten... Dacă a'ĭ şti ce artă e în acest tabloŭ, ce trăsăturĭ artistice, ce colorit frumos...

Timp de un sfert de oră priviĭ aiurit aceste comorĭ de frumuseţe...

Privind apoĭ maĭ de aproade tabloul am încercat o emoţiune atît de puternică.

Ofelia era Aurica.. Da era Aurica cu părul lung şi răsfirat, cu capul rezemat pe mănuţa eĭ mică...

Nu m'am putut stăpîni şi două lacrimĭ marĭ mi se rostogoliră de sub gene... Aurica văzn şi zîmbi, iar zîmbetul eĭ se reflecta în sufletul meŭ ca razele soareluĭ care răzbat prin stropiĭ de ploae...

Rinrenĭ 12 Iunie

Azĭ cînd am intrat în grădină, am găsit acolo o societate foarte veselă..,

Aurica, frumoasa mea Ofelie, împreună cu treĭ prietene ale eĭ, jucaŭ mingea pe cînd micuţul Tonel, neastîmpărat ca în tot-d'auna, alerga printre ele făcînd un zgomot infernal...

S'o fi văzut pe gînditoarea Ofelie, cum arunca mingea, cu cîtă graţie întindea mănuţele eĭ micĭ spre a o prinde...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— A iată-l şi pe d. Viorel...

M'aŭ luat în mijlocul lor, şi emoţionat aşteptam să'mĭ explice şi mie jocul lor în care altă dată eram atît de meşter; tu o ştiĭ dragul meŭ prieten...

Una din prietinele eĭ aruncă mingea pe furiş, ce'mĭ căzu în cap lovindu-mă atît de tare în cît mi se părea că simt sîngele picurînd...

— Aha... n'aĭ prins'o d-le Viorel... In genunchĭ dar...

Copil ascultător ce sunt, m'am supus imediat capriciilor eĭ copilăreştĭ, şi mi-am luat pedeapsa...

Aurica a rîs, a rîs cu poftă de naivitatea mea, apoĭ mi-a întins mîna ajutîndu-mĭ să mă ridic, iar eŭ i-am apucat mănuţa ei roz-pal şi i-am acoperit-o de sărutărĭ...

Aurica a fugit ruşinată, pe cînd prietinele eĭ se uitară una la alta uimite, neputînd înţelege ce se petrecu între noĭ.

Rîurenĭ 15 Iunie

Iată două zile de cînd n'am maĭ văzut-o.

Ah, dragul meŭ prieten... De ce nu viĭ măcar o clipă lîngă mine, aproape, aproape de tot; s'o auzĭ cum se zbate biata mea inimă stăşiată de durere...

Ah, cum aşĭ dori să te revăd, să te am aproape de mine, să ne pierdem amîndoĭ în desimea codrului fermecător, să mă agăţ de bra-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ţul tău, şi să plîng, să plîng mereu, să plîng nemărginita mea durere...

Tatăl Auricăi m'a întîlnit azi. mi'a vorbit de moşie, de recolta bună ce'l aşteaptă, de sămănăturile ce urmează a le face după culesul grîului... Apoi s'a ocupat de studiile mele, arătîndu-şi neîncrederea lui despre viitorul meu, şi a sfîrşit prin a mă îndemna să intru în serviciul lui...

Tu poţi să-ţi închimui dragul meu prieten stupefacţia mea.

Nu i-am răspuns nimic dar timp de un sfert de oră l'am măsurat cu privirea din creştet pînă'n tălpi...

...Ah biata mea gîndire... Cum vor să te robească...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Riurenĭ 16 Iunie

In fine, azĭ am revăzut-o... Simţeam cum se zbătea sărmana mea inimă în prada celor maĭ cumplite durerĭ...

M'am apropiat şovăitor de ea, şi am tăcut...

De ce? Ah biata mea inimă!... De ce m'aĭ robit durereĭ tale fără marginĭ? De ce nu laşĭ să se reverse de pe buzele mele tot focul ce te arde, ce te mistue...

Loveşte... Da loveşte biată inimă, cu toată cruzimea... Loveşte pînă mă veĭ zdrobi.

— De ce nu maĭ vinĭ pe la noĭ d-le Viorel?.. Şi ridicînd cu mîna cîte-va suviţe de păr care îĭ căzură pe frunte, un fir de păr auriŭ se desprinse şi căzu...

M'am aplecat repede, l'am ridicat şi acum îl am...

Da îl am, e al meŭ, numaĭ al meŭ...

Vino să-l vezĭ şi tu dragul meŭ prieten...

...Şi acum sorb încă parfumul luĭ suav... Seara cînd mă culc, îl iaŭ cu mine, îl dezmierd, îl acopăr cu miĭ şi miĭ de lacrimĭ şi sărutărĭ, pînă ce obosit adorm ca un copil neştiutor...

Riurenĭ 18 Iunie

Am fost erĭ din noŭ la Aurica...

Nu ştiŭ ce am, dar par'că simt mereŭ ne-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

voia de a fi aproape de ea, de a mă oglindi în ochiĭ eĭ frumoşĭ, cuminţĭ...

Cum trecuĭ pragul uşeĭ sîngele începu să mi se urce în cap, tîmplele'mĭ zvăcneau cumplit, iar biata mea inimă privea cu indiferenţă furtuna ce se dezlănţuise în mine...

In salon am maĭ găsit pe doĭ domnĭ; unul tînăr cu mustaţa mică, cu faţa roşcovană, cell'alt între două vîrste, slab şi palid.

Tatăl Auricăĭ şi domnul maĭ în vîrstă, vorbea de o sumedenie de lucrurĭ... De politică, de tarifele vamale, şi multe altele, pe cînd tînărul cu faţa roşcovană arunca Auricăĭ priviri furişe, priviri pline de poftă, priviri de lup care îşĭ pîndeşte prada...

In sfîrşit gura îĭ se maĭ dezghieţă... „*Timpul e frumos... Erĭ era să ploae... Doamne ce căldură...*“

După ce aŭ plecat am aflat de la Aurica, ah dragul meŭ prieten... Ceĭ doĭ rătăciţĭ aŭ fost în peţie ..

M'am ridicat îndată şi am plecat...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Vestea aceasta zdrobitoare îmi aduse pe față paloarea morței.

M'am reîntors acasă, m'am încuiat în camera mea și cu fața îngropată în mîini am plîns ca un copil...

...Cu cît plîngeam mai mult cu atît mai mult simțeam nevoea de a plînge.

Noaptea m'a găsit cu capul în mîini plîngînd, și ecoul ultimului meŭ suspin care se auzea în camera singuratică și întunecoasă m'a făcut să mă cutremur de frică...

Riureni 20 Iunie

Astă-noapte, o noapte cu lună, am trecut pe lîngă casa Auricăi.

M'am urcat pe gardul plin de ederă care îm-

Biblioteca Centrală Cluj ROMÂNIA
Județeană Regele Ferdinand

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

prejmueşte curtea caseĭ şi am stat astfel ceasurĭ întregĭ privind luna...

Cu cît o priveam maĭ mult cu atît simţeam cum lumina eĭ clară îmĭ deşteaptă din noŭ durerea din sufletul meŭ, simţeam ceva cum se rupe din inima mea...

Oh, biata mea inimă... De ce te chinueştĭ, de ce plîngĭ, de ce te zbaţĭ atît de cumplit cînd ştiĭ că Aurica e atît de aproape de noĭ...

Un singur zid ne desparte... Uite-l vezĭ?... Zidul acela posomorît şi rece adăposteşte pe Aurica...

...Simţiĭ iar sîngele răzvrătindu-se în mine şi parcă mă simţiĭ stăpînit de o presimţire ciudată..

M'am reîntors acasă şi îmbrăcat cum eram m'am trîntit în pat, dar din noŭ îmĭ părea că văd înaintea mea pe tînărul cu faţa roşcovană care se uita ţintă în ochiĭ meĭ, zîmbind cu atîta ironie... Umilit de privirea luĭ am plecat privirea în jos şi lacrimile îmĭ umplură iar ochiĭ...

Cînd m'am deşteptat plîngeam ca un copil...

Ah, scumpă Aurică... Dacă a'şĭ putea să te răpesc, să te am aproape de mine, să te ascund în fundul sufletuluĭ meŭ, să nu fiĭ de cît a mia, numaĭ a mia...

Riurenĭ 22 Iunie

Am fost azĭ din noŭ la Aurica şi am găsit-o în grădină pe banca de sub teiŭ dusă pe gînduriĭ...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Mă întreb şi te întreb, dragul meu prieten, este îngăduit unei fiinţe atît de veselă, zburdalnică, să se gîndească? Şi la ce se poate gandi ea oare?... A... bănuesc ceva...

M'am apropiat încet de ea.

— Crez că îl veĭ iubi tu Aurico?...

— Ştiu şi eŭ...

E oare cu putinţă?... A zis ştiŭ şi eu!... Aurica se gîndeşte deci la el, pluteşte încă în nesiguranţă... „Îl voiu iubi eŭ oare?.. Ştiŭ şi eŭ...“ Precum vezĭ totul s'a sfîrşit cu mine, dragul meŭ priete... In curînd uitarea v'a şterge cu mîna eĭ rece atîtea dulcĭ nimicurĭ care o maĭ făceaŭ să se gîndească din cînd în cînd la mine...

Biata mea inimă fiĭ liniştită, nu te maĭ chinui, nu plînge...

Aurica se întoarse spre mine.

— A... D-ta eraĭ d-le Viorel... credeam că-ĭ Ortansa...

Ea îmĭ făcu loc pe bancă, lîngă ea, şi se uită ţintă în ochiĭ meĭ ca şi cînd ar fi vrut să vază ce se petrece în fundul sufletuluĭ meŭ...

Vezĭ dragul meŭ prieten, e straniu de tot cea ce se petrece cu mine...

De cîte-orĭ staŭ faţă în faţă cu Aurica, n'am curagiul să'mĭ deschid inima sub ochiĭ eĭ...

Pînă în faptul serei am stat alăturĭ, am vorbit multe fără să'mĭ pot da seama ce, apoĭ ne-am strins mîna cu indiferenţă şi ne-am despărţit...

Riurenĭ 24 Iunie.

Azĭ m'am sculat de dimineaţă şi însoţit de Griveĭ am luat-o razna prin sat...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Nu știŭ de ce, dar Griveĭ îmĭ păru azĭ foarte necăjit.

Venea liniștit în urma mea, cînd mă întorceam spre el se oprea, deschidea ochiĭ marĭ, apoĭ îșĭ căuta liniștit de drum.

La marginea satuluĭ am întîlnit o căruță trasă în goana cailor, plină de flăcăĭ și fete, care se întorceaŭ de la horă chiuind de-ți asurzeaŭ urechile...

...Tot mergînd, spre seară, m'am pomenit în sat la Roșiorĭ...

Griveĭ începu să se gudure la picioarele mele... Iĭ era foame, sărmanul...

Noaptea tîrziŭ, cînd m'am reîntors în sat am întîlnit pe moș Nichifor cu cumătru-săŭ Niculaĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Hodincă, căruia îi zicea vorbă mare... „Boeru Năstase își dă fata după fecioru subprefectului...“

Simțiĭ că puterile mi se sleesc și căzuĭ jos într'un soiŭ de inconștiență vecină cu moartea...

Griveĭ scoase un urlet oribil...

...Cînd m'am trezit mă aflam în patul meŭ iar lîngă pat mama plîngea...

Da, plîngea dragul meŭ prieten... Și fie-care lacrimă care se rostogolea de sub genele eĭ îmĭ rănea atît de tare biata mea inimă...

Riurenĭ 27 Iunie.

Am fost azĭ din noŭ la Aurica.

M'am strecurat încet în grădiniță, și m'am pitulat sub teiul de lîngă fereastra Auricăĭ.

Aurica se preumbla prin grădină la brațul logodniculuĭ oĭ și părea atît de absorbită de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cele ce-ĭ spunea el, în cît trecu pe lîngă mine şi nu mă văzu,—iar tînărul cu faţa roşcovană, logodnicul Auricăĭ, l'am văzut tresărind cînd se află aproape de mine...

Ah dragul meŭ prieten... Cum să-ţĭ descriŭ starea mea sufletească...

Durerea sărmaneĭ mele inimĭ, nu se poate asemăna de cît cu durerea pe care o încearcă un corp viŭ din care niște oameni nemiloşi rup din cînd în cînd cîte o fişic de carne...

Riurenĭ 1 Iulie.

Adun scrisorile pe care ţi le-am scris, le recitesc iar şi încerc din noŭ emoţiunile pe care am simţit atunci cînd le-am scris, cînd am încercat să-ţĭ oglindesc în ele durerea şi suferinţa mea...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Pătrund încetul cu încetul în tainele sufletului meŭ, şi îmĭ pare că durerea pe care am încercat-o de atîtea orĭ mă cuprinde încetul cu încetul, căˈmĭ paralizează întreaga mea făptură şi potop de lacrimĭ începe din noŭ să isvorească de sub genele ochilor meĭ storşĭ de lacrimĭ şi durere...

Riurenĭ 3 Iulie.

De cea-l'altă parte a satuluĭ e un izvoraş limpede, curat, care ˈşĭ tae drumul prin lanurĭ şi care sare şi se rostogoleşte pe pietre cu veselia şi viociunea unuĭ copil zburdalnic...

Azĭ la amează. pe arşiţa cea maĭ mare, m'am întins pe iarba care acoperă malul rîuluĭ din spre sat, şi cu privirea liniştită am urmărit maĭ mult timp cursul apeĭ...

Soarele începu să se coboare de pe cer şi după cît-va timp se urcă luna care căpătă încetul cu încetul lumina eĭ clară...

Mi-am pus mîna sub cap şi am adormit...

Spune-ˈmĭ tu dragul meu prieten... Cine maĭ poate dormi cum am dormit eŭ; sub lumina clară a luneĭ, la marginea unuĭ rîŭ ale căreĭ unde rostogolindu-se în vale părea că povestesc un basm atît de trist...

Riurenĭ 5 Iulie.

Sunt azĭ foarte neliniştit, dar totuşĭ iaŭ locul în mînă şi îţĭ scriŭ...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Vezĭ, ce grija îţĭ port... Nu ştiŭ dacă aŭ fost două zile consecutive în care să nu fi primit ceva de la mine... Să nu crezĭ că am căutat prin aceasta să-ţĭ dovedesc cît îmĭ eştĭ de drag...

Ţi-am scris de cîte-orĭ am avut vre-o durere, şi ţi-am dat şi ţie o parte din ea, bucuriile însă le-am păstrat cu avariţie.

Acum adună scrisorile toate şi vezĭ dragul meŭ prieten de cîte-orĭ am suferit..:

De treĭ zile n'am văzut pe Aurica...

Tatăl cĭ care în fie-care dimineaţă trecea cu trăsura la cîmp, azĭ nu l'am văzut...

Am stat azĭ din adins la fereastră doar o trece...

Rîureni 7 Iulie.

Iţĭ scriŭ cu inima sfîşiată de durere, şi în timp ce îţĭ aştern aceste cîte-va rîndurĭ pe hîrtie, aud din camera vecină plînsul înăbuşit al sărmaneĭ mele mame care ştie tot ce se petrece în sufletul meŭ, şi care se încearcă să'mĭ ascunză totul...

Aurica e bolnavă...

Azĭ cînd am fost la ea am găsit-o în pat, iar mama şi celе treĭ prietene ale eĭ alergaŭ de colo pînă colo.

Era palidă, şi părea genată că o vedeam ast-feĭ.

M'am apropiat de patul eĭ, i-am strîns mîna cu căldură, şi cînd privirile noastre se întîlnirĭ i-am văzut ochiĭ înecaţĭ în lacrimĭ...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

M'am așezat pe un scaun aproape de ea și cea ce se petrecea în sufletul meŭ e peste putința a-ți descrie.

Peste cît-va timp a intrat și tatăl eĭ, m'a salutat cu răceală, apoĭ se adresă soției sale.

— Ia ascultă, ce e atâta lume aicĭ?

Bătrîna ridică din umerĭ și'mĭ aruncă o privire pe furiș...

Acum socot că aĭ înțeles totul, dragul meŭ prieten... Ceĭ din casă eraŭ jigniți de prezența mea, și aŭ ținut să mi-o spuie.

Riureni 9 Iulie

Ah, dragul meŭ prieten... Ce naiv am fost dacă mi-am putut închipui măcar o clipă, că o inimă ca a Auricăĭ, se poate câștiga printr'o iubire sinceră, printr'o iubire caldă și curată...

O nu... Inima Auricăĭ trebue cântărită cu aur, cu aur greu..

Vezĭ, e straniu ceea-ce se petrece în sufletul meŭ...

Nici o-dată n'am putut vorbi ca atîta libertate despre Aurica și azĭ par'că nimic nu mă maĭ leagă de ea.

Riureni 11 Iulie.

M'am hotărât. Maine plec.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Unde, nicĭ eŭ nu ştiŭ... Voiŭ căuta însă să fiŭ cât maĭ dedarte de Aurica...

Dacă maĭ ţiĭ câtuşĭ de puţin la mine, roagă-te luĭ Dumnezeŭ să-mĭ dea patere ca să pot trăi... Nu atât pentru mine saŭ pentru Aurica, dar pentru biata mea mamă care îmĭ plânge neîncetat durerea mea.

La revedere, dragul meŭ prieten...

Oare n'ar fi maĭ prudent să-ţĭ zic *adio?*

Veneţia 2 Augusŧ.

De două zile mă aflu aci.

Cum şi în ce mod am călătorit, nu ţĭ pot spune... Iţĭ pot spune însă atît, cât în aceste două zile întreaga mea fire a fost cu totul străină senzaţiunilor neînţelese pe care le simt toţĭ aceĭ care pentru prima oară privesc valurile fermecătoare ale Adriaticeĭ rostogolindu-ee în vale sub lumina clară a luneĭ...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Aseară am deschis fereastra de la camera hoteluluĭ meŭ, şi o clipă am încercat să pătrund cu privirea luciul apeĭ, dar mi se părea că văd oglindu se în ea întreg pustiul din sufletul meŭ... M'am retras de la fereastră, apoĭ m'am reîntors iar şi cu capul sprijinit pe pervazul ferestreĭ am adormit...

Veneţia 5 August.

Plec şi peste câte-va zile voiŭ fi la Paris.

M'am întâlnit aci cu un rentier bătrân, compatriot cu mine, care cunoaşte pe un unchĭ al meŭ. El mi-a pus la dispoziţie banĭ pentru voiaj şi mi-a dat şi o scrisoare de recomandaţie la un prieten al săŭ din Paris.

Iţĭ voiŭ scrie altă-dată mai mult... Azĭ mă simt într'un soiŭ de nesiguranţa care mă împiedică de a gândi saŭ simţi...

Paris 14 August.

Azĭ mă simt ceva maĭ liniştit...

Prima grijă când m'am sculat de dimineaţă, a fost să-ţĭ scriŭ ţie.

Sunt la Paris de câte-va zile, şi am fost angajat casier la un teatru din rue Rossini. Pri-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mesc 500 lei lunar și îi economisesc aproape pe toți...

Aceste sunt amănuntele pe care aveam să ți-le comunic...

Am zis că sunt liniștit... Crezi tu una ca asta ?

Cum aș putea fi eŭ liniștit când sunt atât de departe de Aurica, când eŭ râd când pot dânsa plânge ?...

E liniștit soldatul când se duce la luptă și își lasă iubita acasă bolnavă ?..

Paris 17 August.

Mă grăbesc să-ți scriŭ căci am să-ți comunic o veste bună.

Am făcut eri cunoștința unui noŭ compatriot. E un doctor tânăr care a posedat o avere foarte mare și a pierdut-o în cărți...

De pe urma acestei averi, s'a ales cu o neîntrecută artă de a mășlui, dar cam târziŭ, căci atunci când a căpătat arta numai avea bani...

Noul meŭ prieten îmi v'a fi de mult folos...

Am și intrat cu el în tratative și peste câte-va zile sper să pntem ajunge la o conlucrare comună.

Paris 17 August.

Astă-noapte tovarășul meŭ a operat într'un tripoŭ din rue Bourdalone.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Capitalul cu care a operat aŭ fost ceĭ 500 leĭ pe care i-am luat ca salariŭ pentru prima lună

La ora 4 din zi, ne-am retras cu un câştig de 4000 leĭ. Nu e tocmaĭ mult dar e destul pentru nişte oamenĭ care debutează într'o astfel de carieră.

M'am reintors acasă, m'am trântit în pat, dar n'am putut dormi.-. Eram într'o teribilă surescitare nervoasă...

Părea că văd mereŭ grămezile de aur, acel amestec de cărţĭ măsluite, mîinile slabe tremurătoare care alunecaŭ peste ele, şi figurile emoţionate ale jucătorilor...

Paris 19 August

Simt că încep să-l urăsc pe tovarăşul meŭ, fără să'mĭ pot da seama de ce.

Aseară a venit la mine, mia vorbit aproape un ceas de o sumedenie de afacerĭ, care eraŭ de făcut şi la urmă mia cerut 2000 leĭ pentru o marc operaţiune la care trebuia să-l însoţesc.

I-am dat banĭ, dar îmĭ era peste putinţă să-l însoţesc şi am rămas acasă.

A doua zi a venit la mine palid, cu ochi obosiţĭ de nesomn şi-mĭ ceru să-ĭ servesc ca martor într'o afacere de onoare.

In noaptea trecută a fost prins trişând şi unul dintre jucătorĭ după ce ia luat toţi banĭ, i-a aplicat o pereche de palme.

O ast-fel de invitaţiune nu se poate refuza şi

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistaramuri.ro © 1901-1932

ăst-fel mîine voĭ trebui să servesc ca martor într'o chestiune de onoare, unuĭ om care nu ma ştie de mult ce însemnează acest lucru.

Cine e al doilea martor nu ştiŭ încă dar voĭ afla.

Paris 21 August

Azĭ cînd m'am sculat era încă întuneric afară.

M'am îmbrăcat repede, am făcut foc în sobă şi am aprins cele două lumânărĭ de pe masă.

La ora 5 aveaŭ să se întrunească la mine clientul meŭ, cel'alt martor şi un medic, iar la ora 6 trebuia să fim la locul de întâlnire.

Pe când mă preumblam prin cameră agitat, auziĭ uruitul uneĭ trăsurĭ care se opri în faţa uşeĭ. Eraŭ ceĭ pe care îĭ aşteptam.

Cel'alt martor d. de Savary, un nobil scăpătat, avea la subsioară cutia cu pistoalele.

Ceĭ treĭ inşĭ se aşezară în jurul meseĭ şi contele începu să comenteze Codul Duelului, apoĭ începu să dea clientuluĭ săŭ instrucţiuni de tot soiul.

...E în avantajul nostru să cerem ca focurile să se tragă prin coborârea mâneĭ, iar nu prin ridicarea eĭ... Apoĭ bagă de seamă... Cum auzĭ *foc*, să tragĭ... Cu cât veĭ trage maĭ înainte cu atît maĭ bine pentru tine, căcĭ cu primul foc îl poţĭ face inofensiv pe adversar, şi atuncĭ eştĭ la adăpost de orĭ-ce pericol...

Încă un lucru... Gulerul haĭneĭ îl ridicĭ ca

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

să nu-ĭ leşĭ un loc alb în care să poată ţinti.

Cînd sună ora 6 ne aflam la locul de întîlnire, un cîmp care se întindea de la marginea Parisului şi se pierdea în depărtare...

Am coborît din trăsură şi am început să ne preumblăm prin iarba plină de rouă.

Cei-lalţĭ nu sosiseră încă.

Peste un sfert de oră se văzu o trăsură închisă care se apropie de noĭ. Eraŭ ceĭ pe care îĭ aşteptam.

S'a ales imediat un maistru de câmp, s'a măsurat distanţa, şi cînd ceĭ doĭ adversarĭ fură puşĭ cu pistoalele în mână unul în faţa altuia, simţiĭ un fior rece străbătând din creştet pînă în talpĭ

Toate preparaţiunile erau făcute şi când se auzi semnalul *foc*, două detunăturĭ se auziră aproape în aceiaşĭ clipă.

Când fumul se împrăştie, ceĭ doĭ adversarĭ stăteaŭ în aceiaşĭ poziţie ca şi maĭ 'nainte, cu pistoalele în mână, şi fie-care din eĭ auzise glonţul adversaruluĭ vâjiind pe la urechi.

Ceĭ doĭ adversarĭ şi-aŭ strîns mâna şi ne-am reîntors în oraşĭ cu toţĭ.

Am dejunat cu tovarăşul meŭ şi în tot timpul dejunuluĭ prietenĭ foarte mulţĭ veneaŭ să-l felicite că a scăpat cu viaţă.

Spre seară ne am mutat câmpul de operaţiunĭ în rue Saint Georges, de unde ne-am retras spre ziuă cu un câştig de 8000 leĭ.

Paris 23 August

Toate merg bine.
Sper să ne revedem în curând.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Paris 28 August

Mîine plec, şi în curând voĭ revedea pe Aurica. Mă simt par'că întinerit şi nimic în lume nu-ĭ în stare să mă ducă la ea atât de iute cât a'şĭ vrea eŭ...

Da, în curînd vom fi fericiţi ; eŭ şi Aurica, iar tu dragul meŭ prieten veĭ veni să staĭ cu noĭ,—nu-ĭ aşa dragul meŭ ?

Rîureni 2 Septembre

Azĭ dimineaţă am plecat cu deligenţa de la Iaşi la Rîureni...

Când am străbătut pădurea de la Roşiorĭ şi zăriĭ satul aşezat în vale, nu ştiŭ de ce toată bucuria pe care mi-o pricinuise gândul că voiŭ revedea pe Aurica, pieri ca prin farmec şi o tristeţe neînţeleasă îmi cupriuse sufletul...

Era oare tristeţea pe care ţi-o aduc în suflet frunzele îngălbenite ce vântul le scutură din pomĭ, saŭ era tristeţea ce'ţĭ aduce durerea care'ţĭ revine în suflet când trecĭ din noŭ pe aceleaşĭ locurĭ pe unde aĭ plâns şi suferit ?

Deligenţa aluneca încet în vale şi cu cît se apropie mai mult de sat, simţiam inima bătând din ce în ce maĭ tare...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Peste cîte-va clipe aveam s'o revăd pe Aurica şi tot gândindu-mă la ea, am ajuns în sat.

Mama şedea pe prispă şi cum coborîĭ di deligenţă se năpusti asupra mea, mă cuprinse în braţele eĭ slabe şi începu să mă sărute, iar eŭ o priviam mut, zăpăcit, par'că eram străin de ea..

Rîurenĭ 4 Septemlre

Dacă nu veĭ putea descifra această scrisoare, te rog iartămă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Rândurile acestea udate cu lacrămĭ cuprind în ele întreaga mea durere... Să no împărţim cu ea.

Erĭ când am venit acasă am găsit pe Aurica măritată...

A mai plîns biata mea inimă cât a plâns, pînă ce şi-a dat obştescul sfârşît.

Acum că sunt fără ca îmĭ pare că mă simt maĭ bine.

...De morţĭ, — s'a zis de atâtea orĭ, — să nu vorbeştĭ de cât do bine, dar cum a'şĭ putea vorbi do bine de biata mea inimă care mi-a tulburat clipele cele mai liniştite din viaţă...

Ziua de erĭ am petrecut-o toată între ceĭ patru pereţĭ aĭ camereĭ mele. N'am mâncat nimic şi n'am vorbit cu nimenĭ, în schimb am plâns...

Spre seară am eşit din casa.

Unde am fost nu ştiŭ, dar azĭ dimineaţă mi'a spus mama, cu ochiĭ plinĭ do lacrimĭ, că m'a găsit plângând astă noapte sub fereastra Auricăĭ...

Ah! dacă a'şĭ maĭ revedea-o.., Iaşĭ arunca la picioarele eĭ tot aurul acesta pe care l'am furat pentru ea.

...Da, i l'aşĭ arunca, căcĭ simt dorinţa de a o umili, de a mă răsbŭna...

Riureni 6 Septembre

Am fost azĭ şi am plâns acolo unde o dată am petrecut cu Aurica cele maĭ fericito clipe din viaţa mea şi îmĭ părea că pomi din grădină, frunzele îngălbenite care zăceaŭ la picioarele

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mele plângeaŭ cu mine acciaşĭ durere pe care o plângeam şi eŭ.

Plâng atât de mult dragul mieŭ prieten, în cât când mă trezesc din inconştienţa în care mă aruncă plânsul, mă îngrozesc de mine însumĭ.

Riureni 8 Septembre

Imĭ scriĭ să fug de aicĭ cât maĭ repede, să fug... Să caut uĭtare...

Te voĭ asculta de şi acum, când mă gândesc să mă despart de aceste locurĭ, îmĭ pare că simt că inima îmĭ reînviază iar şi odată cu ea reînviază vechia mea durere...

Bucureşti 10 Septembre

De două zile mă aflu în Bucureştĭ.

Am închiriat un apartament pe str. Edgar Quinett.

Proprietăreasa, o femee bătrână şi slabă, de câte orĭ mă aude plângând se apropie de uşă în vârful degetelor şi mă priveşte pe gaura cheieĭ.

Bucureştĭ 18 Septembre

Dragul meu prieten

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Nu ţi-am scris de multă vreme: te rog iartă-mă.

Mă simt atât de slab, atît de istovit, în cât aştept moartea dintr'o clipă în alta.

Te rog acum să nu vii să mă vezi căci mi-ai mări durerea..

Poate să nu mai am curajul să aştept moartea.

Te rog să distrugi toate scrisorile mele, căci n'aşi vrea ca după moartea mea să'mi profaneze care-va durerea şi suferinţele mele închegate în rîndurile pe care ţi le-am scris.

Hotărîrea mea e luată... Voi muri, dar voi muri cu mîngâerea că Aurica e fericită...

...Şi cum crezi tu dragul meu prieten, voi putea trăi eu ştiind pe Aurica în braţele altuia?

Aşi putea regăsi oare o parte din liniştea pierdută şi dornică sufletului meu traind departe de Aurica?

Nu, dragul meu, de o mie de ori, nu...

Voi muri.

Inainte de a mă despărţi de viaţă voi avea grija de a distruge copiile acelor scrisori pe care le am adunate într'o cutie pe sobă.

Te mai rog ca ultimul tău regret să fie numai cuvintele pe care această scrisoare ţi le va aduce pe buze.

— *Sărmanul Viorel...*

Mă spovedesc ţie iubit cititor pentru păcatul de a fi nesocotit ultima dorinţă a sărmanului Viorel şi te rog să mă erţi cu seninătatea cu care iartă pe hoţ judecătorul care a primit mită

Bibl. Univ. Cluj
Nr. 915 — 1936

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932